

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

37966 | Integrale ontwerpopdracht Revitalisering Bernhardkazerne
te Amersfoort
Perceel 2: Gebouwen Y, Z en X

Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase
niet-openbare procedure

Datum 15 januari 2025

Colofon

Contactpersoon M.C.A. (Marlous) Vermeule

T: 06-15472998

Rijksvastgoedbedrijf
Transacties en Projecten
Inkoop en Contractmanagement
Korte Voorhout 7
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
Aanbesteding & samenwerking |
Rijksvastgoedbedrijf

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
1.1	Algemeen.....	1
1.2	Bijlagen	1
2	Beschrijving project en opdracht.....	2
2.1	Algemene kenmerken	2
2.1.1	Korte beschrijving	2
2.1.2	Percelen	4
2.2	Hoeveelheid of omvang van de opdracht.....	5
2.3	Herzieningsclausule	5
2.4	Algemene voorwaarden.....	5
3	Aanbestedingsprocedure	6
3.1	Procedure	6
3.2	Elektronisch aanbestedingsproces.....	6
3.3	Planning	6
3.4	Nadere inlichtingen.....	7
4	Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen.....	8
4.1	Uitsluitingsgronden.....	8
4.1.1	Betrokkenheid in de voorbereidingsfase	8
4.1.2	EU-sanctiepakket Rusland	8
4.2	Geschiktheidseisen	9
5	Selectie	16
5.1	Selectie op basis van loting.....	16
5.2	Selectiemethode (bepalen van de rangorde).....	16
6	Aanmelding	17
6.1	Algemeen.....	17
6.1.1	Percelen	17
6.2	Aanmelding door een samenwerkingsverband van ondernemingen	17
6.3	Aanmelding met een beroep op derden	19
6.4	In te dienen aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken	19
6.5	Uniform Europees Aanbestedingsdocument	22
6.6	Ondertekening(sbevoegdheid) documenten.....	22
7	Opvragen bewijsstukken en afronding aanmeldingsfase.....	24
7.1	Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek)....	24
7.2	Mededeling selectiebeslissing	24

8	Motiveringen en slotbepalingen.....	25
8.1	<i>Motiveringen .....</i>	25
8.2	<i>Taal .....</i>	25
8.3	<i>Pre-contractuele waarschuwingsplicht .....</i>	25
8.4	<i>Verificatie gegevens.....</i>	25
8.5	<i>Herhalingsopdrachten .....</i>	26
8.6	<i>Procedure stopzetting en (tussentijdse) beëindiging .....</i>	26
8.7	<i>Wegvallen geselecteerde gegadigde(n).....</i>	26
8.8	<i>Tegemoetkoming inschrijvingskosten .....</i>	26
8.9	<i>Integriteit .....</i>	26
8.10	<i>Blijvend voldoen aan eisen.....</i>	27
8.11	<i>Past Performance.....</i>	27
8.12	<i>Verwerking persoonsgegevens bij bezoek van Defensielocaties...</i>	27
8.13	<i>Toepasselijk recht, forumkeuze en klachtenmeldpunt.....</i>	27
8.13.1	<i>Toepasselijk recht .....</i>	27
8.13.2	<i>Forumkeuze .....</i>	27
8.13.3	<i>Klachten .....</i>	28

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Deze aanbestedingsleidraad bevat informatie over de Europese niet-openbare aanbestedingsprocedure van de opdracht "37966| Integrale ontwerpopdracht Revitalisering Bernhardkazerne te Amersfoort" van het Rijksvastgoedbedrijf. Dit betreft de opdracht ten behoeve van Perceel 2: Gebouwen Y, Z en X. Verder wordt verwezen naar de informatie zoals vermeld op het dashboard van deze aanbesteding op TenderNed.

1.2 Bijlagen

Bij deze aanbestedingsleidraad horen de volgende bijlagen:

- Eigen Verklaring Sancties Rusland
- Model opgave referentieopdrachten
- Regeling Scheiding van Belang Rijksvastgoedbedrijf 16.1 (RSBR 16.1)
- Aanbestedingsleidraad inschrijvingsfase met bijbehorende bijlagen
- (Concept)contractdocumenten met bijbehorende stukken
- Voorkeur percelen

Overige bijlagen:

- Basis Uitgangspuntendocument Masterplan
- Defensiebasis van de toekomst
- Routekaart Duurzaamheid

2 Beschrijving project en opdracht

2.1 Algemene kenmerken

2.1.1 *Korte beschrijving*

Het revitaliseringsprogramma is opgezet om geclusterde objecten objectgericht en integraal te vernieuwen en verduurzamen. Door met name het bestaande aantal verouderde en kleinere gebouwen te vervangen, met nieuwbouw of vernieuwbouw. Door een kleiner aantal moderne, grotere compacte gebouwen dalen structureel de investerings- en exploitatiekosten. Daarmee wordt de (toekomstige) bedrijfsvoering beter ondersteund en ontstaat er ontwikkelruimte voor nieuwe (toekomstige) behoeften. Het revitaliseringsprogramma is inmiddels onderdeel geworden van het grotere programma Transformatie Vastgoed voor Defensie (TVvD). Hierin wordt ingezet op het Concentreren, Vernieuwen en Verduurzamen (CVV) van de gehele vastgoedportefeuille van Defensie en daarmee het reduceren van de exploitatielasten.

De Bernhardkazerne te Amersfoort is de eerste kazerne die vanuit dit TVvD-programma objectgericht wordt opgepakt. De ambitie van Defensie is vastgoed dat toekomstvast, duurzaam, compliant en structureel betaalbaar is. Het plan gaat uit van een vastgoedbehoefte op de locatie van 113.000 m2 BVO.

Revitalisering van de Bernhardkazerne bestaat in hoofdlijnen uit een vernieuwbouwopgave, maar ook nieuwbouw, tijdelijke huisvesting, het op norm brengen en slopen van gebouwen. Ook zit de onder- en bovengrondse infra van het terrein in de scope van het project.

Het project is van aanzienlijke omvang en gaat daarbij gepaard met een grote investering. Kenmerkend aan het project is de verscheidenheid van onderdelen, die maken dat dit project als programma aan sich gezien kan worden. De Bernhardkazerne is opgedeeld in meerdere (gebouw)clusters, waar (verschillend per contractvorm) een integraal ontwerp uitgewerkt zal gaan worden. Middels deze aanbesteding zullen 7 integrale ontwerpteams gecontracteerd worden om zodoende het ontwerp voor het betreffende cluster uit te werken. De percelen zijn weergegeven in paragraaf 2.1.2.

Nadere beschrijving

Onderhavige opdracht ziet op de integrale ontwerpopdracht voor perceel 2: de Vernieuwbouw van de gebouwen Y, Z en X. Bij vernieuwbouw wordt een bestaand casco onderdeel van een nieuw gebouwconcept met aanpassing van het bestaande en/of toevoeging van een bouwvolume. Het nieuwe geheel voldoet daarbij aan alle eisen van het bouwbesluit voor nieuwbouw en de duurzaamheidsambities van de Rijksoverheid. Deze opdracht omvat een totale omvang van 21.500 m² BVO. Dit betreft de vernieuwbouw van de bestaande gebouwen, maar ook een gedeelte uitbreiding. De functie van deze gebouwen op de kazerne is: kantoren.

Het uiteindelijke doel van deze ontwerpopdracht is dat de gebouwen Y, Z en X dusdanig worden ontworpen zodat voldaan wordt aan de eisen en tegemoet wordt gekomen aan de wensen (middels de gunningscriteria). Deze eisen en wensen zijn vastgelegd in de aanbestedingsdocumenten. De eisen komen voort uit de bijlagen alsook de contractdocumenten (Opdrachtingsomschrijving, Kruisjeslijst en Basisovereenkomst). Het ontwerp dient zodanig uitgewerkt te worden tot een VO+/DO- (zoals geduid in de Kruisjeslijst).

De kritische succesfactoren van de opdracht zijn:

DOELEN	KRITISCHE SUCCES FACTOREN (KSF)	
D1 Het realiseren van toekomstbestendig vastgoed en een prettig woon- en leefklimaat op de Bernhardkazerne	KSF-01	Functioneel: een nieuwe kazerne die de primaire werkprocessen veilig en adequaat accommodeert en met aandacht voor de verschillende logistieke stromingen op het object. De gebouwen zijn <i>fit for purpose</i> en leveren binnen de mogelijkheden, een bijdrage aan de opleidingen, trainingen en bedrijfsvoering op de kazerne.
	KSF-02	Mens staat centraal: de nieuwe kazerne biedt een aantrekkelijke werkomgeving waar de medewerkers prettig hun werk kunnen doen. De kazerne past bij Defensie als goed werkgever en heeft een positief effect op de aantrekkingskracht van nieuwe collega's.
	KSF-03	Flexibel en adaptief: de nieuwe kazerne moet daar waar nodig zodanig flexibel zijn dat wijzigingen in de gereedstelling van eenheden en bedrijfsvoering eenvoudig kunnen worden opgenomen. Hierover wordt op basis van nut en noodzaak nagedacht bij zowel de inrichting van de kazerne als op gebouw niveau.
	KSF-04	Duurzaam: een lange levensduur en duurzaamheid zijn geborgd doordat er tijdens het voorbereiden en realiseren van het project op basis van nut en noodzaak is nagedacht over inpassing van circulariteit, biodiversiteit, klimaatadaptiviteit en energieneutraliteit.
	KSF-05	Structureel betaalbaar: gedurende het project wordt er nagedacht over consequenties op de gebruiksfase. Waar mogelijk dragen op basis van nut en noodzaak de ontwerp oplossingen bij aan het reduceren van de gebruiks- en instandhoudingskosten.
D2 De continuïteit van de primaire (bedrijfs)processen van de kazerne blijft geborgd, ook tijdens de uitvoering van dit project.	KSF-6	Interim voorzieningen: zijn tijdig gerealiseerd en garanderen dat de bedrijfsvoering in principe door kan gaan gedurende het gehele project en zo min mogelijk hinder ondervindt. Interne verhuizingen worden onderling afgestemd.
	KSF-7	Duidelijke communicatie: informatie uitwisseling tussen RVB en Defensie is tijdig, duidelijk en transparant. Hierdoor worden ongewenste verrassingen voorkomen.
D3 De voortgang van het project draagt positief bij aan het programma Transformatie Vastgoed van Defensie (TVvD).	KSF-8	Intensieve samenwerking RVB en Defensie: er is onderling op de verschillende niveaus nauw en doorlopend contact. Door deze samenwerking verloopt de besluitvorming voorspoedig en bestaat er een eenduidig beeld over de projectimpact (scope, tijd en geld).
	KSF-9	Leren van het project: het projectteam is zich bewust van de rol van 'koploper' binnen het programma Transformatie vastgoed Defensie en als pilot voor de aansturing. Waar mogelijk worden geleerde lessen gedeeld met oog op toekomstige projecten binnen het programma.
	KSF-10	Betrekken omgeving: in- en externe stakeholders worden op basis van de strategische omgevingsmanagement analyse geïnformeerd en waar mogelijk worden koppelkansen benut.

2.1.2

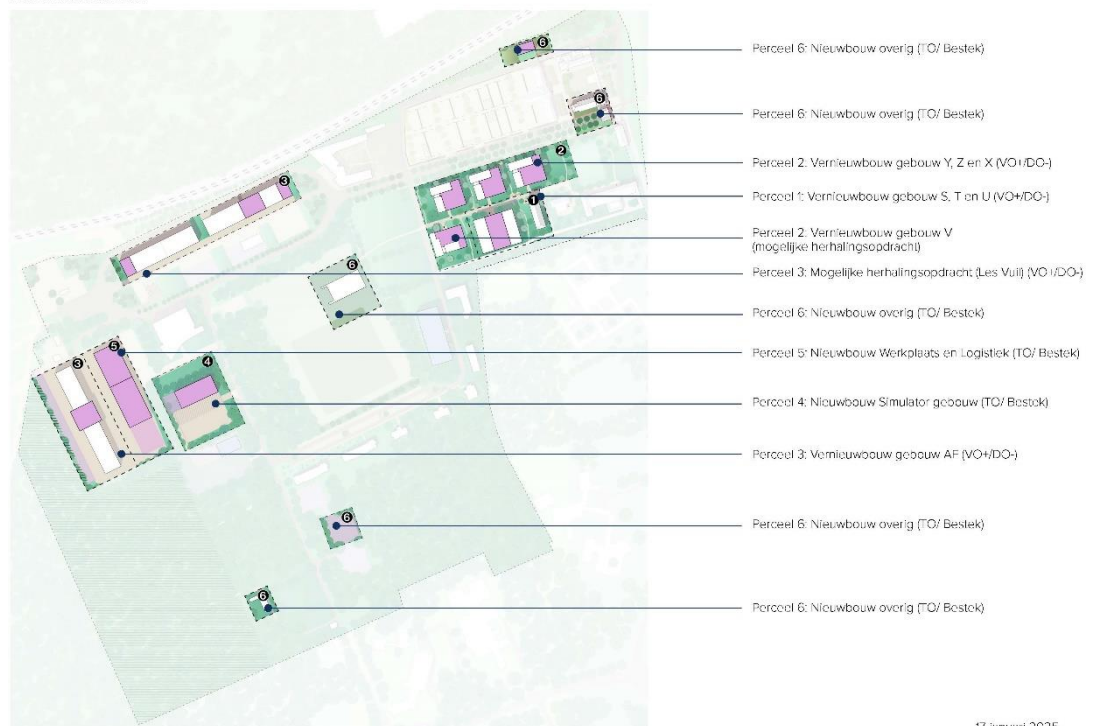
Percelen

Deze aanbesteding voor de integrale ontwerpteam omvat 7 percelen aangaande het ontwerp van de Revitalisering van de Bernhardkazerne.

- Perceel 1: Vernieuwbouw gebouw S, T en U (VO+/DO-)
- Perceel 2: Vernieuwbouw gebouw Y, Z en X (VO+/DO-)
- Perceel 3: Vernieuwbouw gebouw AF (VO+/DO-)
- Perceel 4: Nieuwbouw Simulator gebouw (TO/ Bestek)
- Perceel 5: Nieuwbouw Werkplaats en Logistiek (TO/ Bestek)
- Perceel 6: Nieuwbouw overig (TO/ Bestek)
- Perceel 7: Hoofdstructuur boven- en ondergrondse infra en terreininrichting (TO/ Bestek)

In onderstaande afbeelding zijn de percelen visueel weergegeven. Voor een betere leesbaarheid is deze afbeelding ook separaat op TenderNed toegevoegd.

Overzichtskaatr: percelen

17 januari 2025

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden voor één of meerdere percelen. Er geldt geen maximum voor het aantal percelen waarvoor een onderneming zich kan aanmelden. Gegadigde wordt in beginsel op basis van rangorde en voorkeur uitgenodigd voor maximaal twee percelen om deel te nemen aan de Inschrijffase.

2.2 Hoeveelheid of omvang van de opdracht

Overzicht algemene projectkenmerken

- Oppervlakte: circa 21.500 m² BVO (verdeeld over 3 gebouwen)

- Disciplines:

- Architectonisch ontwerp
- Bouwkundig advies
- Installatietechnisch advies
- Constructie advies
- Bouwfysisch en akoestisch advies
- Brandveiligheidsadvies
- ICT-advies
- Bouwkosten advies

Voor de hoeveelheid en omvang van deze opdracht wordt ook verwezen naar paragraaf 8.5 Herhalingsopdrachten, waar de herhalingsopdracht (het ontwerp voor gebouw V) die van toepassing is op onderhavige opdracht, beschreven wordt.

2.3 Herzieningsclausule

Op deze opdracht zijn de volgende herzieningsclausules van toepassing:

Deelgebied landschappelijk ontwerp terrein

Het landschappelijk ontwerp voor de inrichting van het terrein valt in beginsel niet in deze opdracht. Indien blijkt dat het deelgebied (enkel in de directe omgeving van dit gebouwperceel) ingepast zou moeten worden bij deze opgave, kan dit gedurende de looptijd van de opdracht worden ingeroepen als herzieningsclausule.

Fanfarekorps Nationale Reserve (FKNR)

Op dit moment is nog niet geheel duidelijk waar de Fanfarekorps Nationale Reserve (FKNR) zich gaat huisvesten op de kazerne. Initieel is de gedachte FKNR te positioneren op de huidige locatie (Perceel 2: Werken Schoon Y, Z of X) met een uitbreiding hiervan. Indien ervoor gekozen wordt om de FKNR op een andere positie te huisvesten op de kazerne, zou dit in of nabij een van de gebouwen bij Nieuwbouw overig (Perceel 6) kunnen betekenen.

2.4 Algemene voorwaarden

De overeenkomst wordt gesloten op basis van de DNR 2011 (De Nieuwe Regeling 2011, Rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur) met de ABAA DNR 2011 (Algemene Bepalingen van het Rijksvastgoedbedrijf voor opdrachten aan Architecten en Adviseurs 2011).

De genoemde data en/of looptijd zoals vermeld in de (concept)contractdocumenten zijn leidend.

3 Aanbestedingsprocedure

3.1 Procedure

De aanbesteding verloopt volgens de Europese niet-openbare procedure uit hoofdstuk 3 van het ARW 2016. Dit betekent dat de aanbesteding in twee fasen plaatsvindt.

In de eerste fase (de aanmeldingsfase) worden alle geïnteresseerde ondernemingen in de gelegenheid gesteld zich aan te melden als gegadigde. Het doel van deze fase is om maximaal vijf gegadigden te selecteren. Deze gegadigden worden vervolgens uitgenodigd tot het indienen van een inschrijving (de inschrijvingsfase).

3.2 Elektronisch aanbestedingsproces

Deze aanbesteding verloopt volledig via TenderNed. Dit betekent dat alle communicatie in beginsel via TenderNed verloopt en dat aanmeldingen en inschrijvingen uitsluitend via TenderNed kunnen worden ingediend. Voor deelneming aan deze aanbesteding dient een onderneming te zijn geregistreerd bij TenderNed. De "Gebruiksvoorwaarden TenderNed" zijn van toepassing.

Van een onderneming wordt verwacht dat deze alle benodigde kennis heeft om op een correcte wijze een aanbestedingsprocedure te kunnen doorlopen via TenderNed. Voor meer informatie wordt verwezen naar de animatievideo "Inschrijven via TenderNed" van het Rijksvastgoedbedrijf. De animatievideo is te raadplegen via [Aanbestedingen via TenderNed | Onderwerp | Rijksvastgoedbedrijf](#). In deze animatievideo wordt uitgelegd waar ondernemingen rekening mee moet houden wanneer zij besluiten deel te nemen aan een aanbesteding van het Rijksvastgoedbedrijf die via TenderNed verloopt.

Ondernemingen dienen rekening te houden met de technische aspecten van elektronisch aanbesteden. In dat kader wordt geadviseerd om de aanmelding en/of inschrijving niet op het laatst mogelijke moment te verzenden. In geval van onvoorziene storingen van TenderNed wordt geadviseerd om direct contact op te nemen met:

- de in de colofon en/of TenderNed vermelde contactpersoon van deze aanbesteding, en
- de servicedesk van TenderNed.

3.3 Planning

Op TenderNed en in deze aanbestedingsleidraad is de planning van de aanbestedingsprocedure opgenomen. Bij tegenstrijdigheden prevaleert de planning op TenderNed.

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor de planning aan te passen. Met uitzondering van de wettelijk vastgestelde termijnen kunnen geen rechten worden ontleend aan de gegeven planning.

Planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen	
Omschrijving	Datum
Uiterste datum indienen verzoeken om nadere inlichtingen aanmeldingsfase	28 januari 2025, 10.00 uur
Publicatie Nota van Inlichtingen aanmeldingsfase	4 februari 2025
Sluitingsdatum indienen aanmelding	24 februari 2025, 10.00 uur
Mededeling selectiebeslissing & beroepsperiode tegen selectiebeslissing (7 kalenderdagen)	19 maart 2025
Versturen uitnodiging tot inschrijving	25 maart 2025

Tabel planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen

3.4

Nadere inlichtingen

Nadere inlichtingen zoals bedoeld in artikel 3.21 ARW 2016 dienen uiterlijk op het in de tabel *planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen* genoemde tijdstip te worden ingediend via "Vragen en antwoorden" op het dashboard van deze aanbesteding. De verantwoordelijkheid voor het tijdig en juist verzoeken van nadere inlichtingen ligt bij de ondernemingen.

De vragen met bijbehorende antwoorden zullen vervolgens uiterlijk op het in de tabel *planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen* genoemde tijdstip geanonimiseerd worden gepubliceerd en zo aan alle ondernemingen ter beschikking worden gesteld.

4 Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen

4.1 Uitsluitingsgronden

Een gegadigde die zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt zoals vermeld in deel III van het UEA kan van (verdere) deelname aan de deze aanbestedingsprocedure en van opdrachtverlening worden uitgesloten. Dat geldt ook indien een of meerdere deelnemers uit een samenwerkingsverband (combinanten) en/of een andere natuurlijke of rechtspersoon (derde) waarop de gegadigde een beroep doet zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt.

4.1.1 *Betrokkenheid in de voorbereidingsfase*

Op grond van 3.14 ARW 2016 kan het Rijksvastgoedbedrijf een gegadigde ook uitsluiten van deelname aan de aanbestedingsprocedure vanwege betrokkenheid bij de voorbereiding van deze aanbestedingsprocedure.

Wanneer een gegadigde en/of een of meerdere combinanten en/of derde(n) waarop een beroep wordt gedaan, op het UEA aangeeft betrokken te zijn geweest in de voorbereidingsfase van deze aanbestedingsprocedure dan dient op grond van de RSBR 16.1 bij aanmelding een belangenbeschermingsplan te worden ingediend. Wanneer met dit plan kan worden aangetoond dat in het concrete geval de mededinging door de bedoelde betrokkenheid niet vervalst kan zijn dan wordt de aanmelding niet terzijde gelegd.

4.1.2 *EU-sanctiepakket Rusland*

De Europese Unie heeft verschillende sancties ingesteld tegen Rusland. In 2022 zijn extra sanctiemaatregelen ingesteld die publieke inkoop beperken voor Nederlandse aanbestedende diensten in geval van Russische ondernemingen. Zo is het in sommige gevallen voor aanbestedende diensten verboden om met bepaalde bedrijven uit Rusland of met Russische connecties zaken te doen en bestaat de verplichting dergelijke partijen uit te sluiten bij publieke aanbestedingen. Dit is vastgelegd in een sanctieverordening¹, waaraan het Rijksvastgoedbedrijf zich dient te houden.

Ten behoeve van het voorgaande dient een onderneming bij aanmelding het "Eigen Verklaring Sancties Rusland" in te dienen. Deze verklaring dient volledig te zijn ingevuld en ondertekend door een of meerdere daartoe bevoegde vertegenwoordigers van de gegadigde (zie paragraaf *Ondertekening(sbevoegdheid) documenten*).

In het geval van aanmelding door een combinatie, dient elk van de combinanten afzonderlijk deze verklaring in te dienen.

Een gegadigde die zich bevindt in een van de in de sanctieverordening genoemde omstandigheden wordt van (verdere) deelname aan deze aanbestedingsprocedure uitgesloten. Dat geldt ook indien een of meerdere combinanten zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt.

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20220413>
Zie ook: <https://www.pianoo.nl/nl/regelgeving/crisis-en-inkoop/sanctiepakket-rusland>.

Voor gebreken bij het indienen van deze verklaring kan het Rijksvastgoedbedrijf gelegenheid geven tot herstel. Herstel dient binnen een termijn van twee werkdagen, te rekenen vanaf de dag van het versturen van het herstelverzoek via TenderNed, te hebben plaatsgevonden, bij gebreke waarvan de aanmelding als ongeldig terzijde wordt gelegd.

4.2

Geschiktheidseisen

In deze aanbestedingsprocedure worden geschiktheidseisen gesteld. Gegadigden die niet aan de geschiktheidseisen voldoen, zullen van verdere deelname aan de deze aanbestedingsprocedure worden uitgesloten. De geschiktheidseisen zijn vermeld onder "Eisen" op het dashboard van deze aanbesteding en zijn nader uitgewerkt in onderstaande tabel.

GESCHIKTHEIDSEISEN		
TECHNISCHE BEKWAAMHEID		
Naam	Beschrijving	Bewijsstuk
1. Ontwerpintegratie Ervaring met het coördineren van verschillende ontwerpdisciplines	<u>Kerncompetentie</u> Ervaring met de coördinatie van verschillende ontwerpdisciplines met als resultaat een optimaal integraal ontwerp ofwel optimale ontwerpintegratie. <u>Aspecten</u> - Ontwerpopdracht waarbij gegadigde verantwoordelijk was voor het leiding geven aan -en het coördineren van- de ontwerpopgave t.b.v. een optimale integratie van tenminste 4 (vier) van de volgende ontwerpdisciplines: - o Architectonische ontwerpwerkzaamheden, - o Constructie en bouwtechnische ontwerpwerkzaamheden, - o Bouwfysica, akoestiek en comfort - o Duurzaamheid en welzijn, - o Installatietechnische ontwerpwerkzaamheden (zowel werktuigbouwkundige en elektrotechnische installaties) - o Brandveiligheid, beveiligings- en ICT-systemen - o Processen en systemen van de gebruikers	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten" - Zie dashboard van TenderNed eis 6. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard. - Zie dashboard van TenderNed eis 6.

	- Had betrekking op een utiliteitsgebouw (niet zijnde bijvoorbeeld een vrachtloods of hal) met minimaal 50% verblijfsruimten; - Het integraal ontwerp omvatte tenminste Voorlopig Ontwerp t/m Technisch Ontwerp/bestek (fasen T04, T05 en T06 conform DNR STB 2014); - Ten behoeve van een gebouw met minimaal 5.000 m² BVO. <u>Referentietermijn</u> Een referentietermijn van maximaal zeven (7) jaar na goedkeuring van het Technisch Ontwerp/bestek, gerekend vanaf het moment van de sluitingsdatum van de aanmelding.	
2. Architectuur Ervaring met ontwerp van grootschalige utilitaire renovatie	<u>Kerncompetentie</u> Ervaring met het ontwerpen van één grootschalige utilitaire renovatie nieuwbouwproject in de utiliteitsbouw. <u>Aspecten</u> Hierbij dient gegadigde aan te tonen dat er in het referentieproject sprake was van de volgende aspecten: - Integratie van gebruiksprocessen en systemen; - De esthetische bewaking gedurende het bouwproces was onderdeel van de werkzaamheden;	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten" - Zie dashboard TenderNed eis 7. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard. - Zie dashboard TenderNed eis 7.

	- Had betrekking op een utiliteitsgebouw (niet zijnde bijvoorbeeld een vrachtloods of hal) met minimaal 50% verblijfsruimten; - Het integraal ontwerp omvatte tenminste Voorlopig Ontwerp t/m Technisch Ontwerp/bestek (fasen T04, T05 en T06 conform DNR STB 2014); - Ten behoeve van een gebouw met minimaal 5.000 m² BVO. <u>Referentietermijn</u> Een referentietermijn van maximaal zeven (7) jaar na goedkeuring van het Technisch Ontwerp/bestek, gerekend vanaf het moment van de sluitingsdatum van de aanmelding.	Referentietermijn De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan vijf jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding.
3. Duurzaamheid Ervaring met het ontwerpen van een duurzaam gebouw	<u>Kerncompetentie</u> Ervaring met het maken van één ontwerp waarbij aandacht is besteed aan de ontwikkeling van duurzaam vastgoed. <u>Aspecten</u> Hierbij dient gegadigde aan te tonen dat er in het referentieproject sprake was van de volgende aspecten: - Het ontwerp heeft betrekking op minimaal 3 van de 4 onderstaande thema's: - o Circulair & Biobased - o Natuurinclusief - o Energie & Hernieuwbaar - o Klimaatadaptief	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten" - Zie dashboard van TenderNed eis 9. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard.

	Voor meer informatie omtrent deze thema's zie de Routekaart 2.0 Verduurzamen Vastgoed Defensie, welke als bijlage bij deze leidraad is gevoegd. <u>Referentietermijn</u> Een referentietermijn van maximaal zeven (7) jaar na goedkeuring van het Technisch Ontwerp/bestek, gerekend vanaf het moment van de sluitingsdatum van de aanmelding.	- Zie dashboard van TenderNed eis 9.
4. Integraal ontwerpmanagement Ervaring met integraal ontwerpmanagement d.m.v. BIM	<u>Kerncompetentie</u> Ervaring met integraal ontwerpmanagement gericht op toekomstig beheer van het vastgoed. <u>Aspecten</u> Gegadigde dient genoemde kerncompetentie te bewijzen aan de hand van één referentieopdracht waarin de volgende aspecten tot uitdrukking komen: - Het hebben verzorgd van integraal ontwerpmanagement door middel van BIM (o.a. het opstellen en beheersen van een BIM-protocol); - Het integraal ontwerp omvatte tenminste Definitief Ontwerp t/m Technisch Ontwerp/bestek (fasen T05 en T06 conform DNR STB 2014). <u>Referentietermijn</u> - Een referentietermijn van maximaal zeven (7) jaar na goedkeuring van het Technisch Ontwerp/bestek, gerekend vanaf het	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten" - Zie dashboard TenderNed eis 10. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard. - Zie dashboard TenderNed eis 10.

	moment van de sluitingsdatum van de aanmelding.	
BEROEPSBEKWAAMHEID		
Naam	Beschrijving	Bewijsstuk
Kwaliteitsborging	<u>Kerncompetentie</u> Aanwezigheid van een kwaliteitszorgsysteem. <u>Aspecten</u> Aanwezigheid van een kwaliteitszorgsysteem dat door een geaccrediteerde certificeringsinstantie is gecertificeerd op basis van de NEN-EN-ISO:9001.	- Een bewijsmiddel bestaande uit een afschrift van een NEN-ISO:9001 certificaat. - Zie dashboard TenderNed eis 11.
BEROEPSBEVOEGDHEID		
Naam	Beschrijving	Bewijsstuk
Architect	<u>Kerncompetentie</u> Gegadigde dient over een architect te kunnen beschikken. <u>Aspecten</u> De architect dient te zijn ingeschreven in het Architectenregister of een daarmee vergelijkbaar register indien de architect buiten Nederland is gevestigd.	- Een afschrift van inschrijving in het Architectenregister of een daarmee vergelijkbaar register. Zie dashboard TenderNed eis 12.

Tabel geschiktheidseisen

Algemene eisen referentieopdrachten ter onderbouwing van de technische bekwaamheid

- Eenzelfde referentieopdracht mag voor meerdere technische geschiktheidseisen worden gebruikt.
- Per technische geschiktheidseis mag maximaal één referentieopdracht worden opgevoerd.
- Indien een gegadigde een beroep doet op een derde(n) om de geëiste kerncompetentie aan te tonen, dan dient dit door de gegadigde te worden aangegeven in het UEA onder deel IIC. Zie in dit kader ook het hoofdstuk *Aanmelding* van deze aanbestedingsleidraad.
- Indien een referentieopdracht in een combinatie of in onderaanneming is uitgevoerd, dan dient de gegadigde zijn eigen aandeel in de bijlage "Model opgave referentieopdrachten" te beschrijven. Het aandeel dat door de gegadigde is uitgevoerd, moet de geëiste kerncompetentie(s) aantonen.

5 Selectie

5.1 **Selectie op basis van loting**

Indien het aantal niet-uitgesloten en geschikte gegadigden meer dan vijf bedraagt, dan wordt aan de hand van de loting bepaald welke gegadigden in aanmerking komen voor een uitnodiging tot inschrijving. De gegadigden die na loting op plaats 1 tot en met 5 zijn geëindigd, komen in aanmerking voor een uitnodiging tot inschrijving.

5.2 **Selectiemethode (bepalen van de rangorde)**

Wanneer een lotingsprocedure wordt gevolgd, worden de niet-uitgesloten en geschikte gegadigden uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Bij de lotingsprocedure bevat een lot de naam van een gegadigde die voor de loting in aanmerking komt. De loting geschiedt door het ongezien trekken van alle loten, waarbij de volgorde van trekken wordt vastgelegd en de eerst getrokkenene als eerste wordt geselecteerd. Na afloop wordt van de loting een proces-verbaal opgesteld. Het proces-verbaal wordt op verzoek beschikbaar gesteld aan de gegadigden.

6 Aanmelding

6.1 Algemeen

Ondernemingen die in aanmerking willen komen voor een uitnodiging tot inschrijving moeten een tijdige, volledige en correcte aanmelding indienen via het dashboard van deze aanbesteding.

Aanmeldingen dienen te voldoen aan alle bepalingen zoals vermeld in de aanbestedingsstukken en op het dashboard van deze aanbesteding. Een aanmelding waaraan voorwaarden zijn verbonden, wordt als ongeldig terzijde gelegd en niet verder in beschouwing genomen.

Ondernemingen mogen zich slechts eenmaal als gegadigde aanmelden al dan niet in combinatie met andere ondernemingen. Op een onderneming die (al dan niet in combinatie) deelneemt als gegadigde, kan niet door andere gegadigden een beroep worden gedaan om te voldoen aan de geschiktheidseisen.

6.1.1 Percelen

Een gegadigde is vrij om zich voor meerdere percelen aan te melden. Dit laat echter onverlet dat wanneer een gegadigde zich voor meer dan twee percelen aanmeldt en voor meer dan twee percelen in de top 5 in rangorde is geëindigd, deze gegadigde in beginsel slechts op maximaal twee percelen geselecteerd wordt en voor dit perceel c.q. deze percelen voor de Inschrijffase wordt uitgenodigd. Een gegadigde zal uitsluitend kunnen inschrijven op die percelen waarvoor gegadigde na selectie is uitgenodigd om deel te nemen aan de Inschrijffase.

Bij aanmelding dienen gegadigden door middel van de bijlage 'Voorkeur percelen' een voorkeur aan te geven voor twee percelen, van 1 (hoogste voorkeur) naar 2 (tweede hoogste voorkeur). Let op: dit is dus een aangepast formulier. Voor de percelen waarbij geen voorkeur is opgegeven, maar waar wel een geldige aanmelding gedaan is, doen alsnog mee in de loting voor het betreffende perceel.

Het lotingsproces verloopt als volgt:

- Voor alle gegadigden wordt gekeken waar de voorkeuren naar uitgaan en voor welke percelen een geldige aanmelding gedaan zijn.
- De gegadigden heeft voor de percelen waar de voorkeur naar uitgaan, meer kans. Dit wordt op deze manier geborgd:
  - Voor het perceel waarbij op het formulier 'Voorkeur percelen' nummer 1 is ingevuld, krijgt gegadigden 3 lootjes in de loting.
  - Voor het perceel waarbij op het formulier 'Voorkeur percelen' nummer 2 is ingevuld, krijgt gegadigden 2 lootjes in de loting.
  - Voor de overige percelen waar een geldige aanmelding gedaan is, maar geen voorkeur is opgegeven, krijgt gegadigde 1 lootje in de loting. Als er tijdens het loten bij één perceel een gegadigde wordt getrokken die op dat perceel al een keer was ingeloot wordt dit lot terzijde gelegd.
- Gedurende de loting worden per perceel maximaal 10 verschillende lootjes getrokken. Dit wil zeggen: een top 10 rangorde, waarbij initieel de eerste 5 getrokken lootjes doorgaan naar de inschrijffase. Echter kan de situatie ontstaan dat een gegadigde (na afloop van de gehele loting), voor meer dan 2 percelen door de loting gekomen is (in de top 5 rangorde geëindigd is).
- Het is niet mogelijk dat een gegadigde voor meer dan twee percelen een Uitnodiging tot Inschrijving ontvangt. Indien een gegadigde voor meer dan twee percelen is ingeloot, dan zal op basis van de opgegeven voorkeur van de

gegadigde worden vastgesteld welke percelen aan hem worden toegewezen. In dat geval worden aan de gegadigde de percelen toegewezen waar de gegadigde haar voorkeur voor heeft aangegeven (indien gegadigde voor deze percelen ingeloot is). Mocht de opgegeven voorkeur geen uitsluitel bieden dan zal de volgorde van toewijzing worden bepaald aan de hand van de volgorde van de percelen (startend bij perceel 1). Indien er meerdere gegadigden zijn die zijn ingeloot voor meer dan twee percelen dan zal tussen deze ondernemingen geloot worden om te bepalen op welke volgorde van gegadigden de toebedeling van percelen zal plaatsvinden. Een vrijgevallen positie wordt in dat geval opgevuld door de volgende in de rangorde (de nummer 6). Indien de volgende in de rangorde (nummer 6) voor meer dan twee percelen is ingeloot wordt de daaropvolgende in de rangorde geselecteerd (nummer 7) en zo verder.

- Indien voorgenoemd proces niet geborgd kan worden omdat geloot is in rangorde tot 10, of omdat door het afvallen van de laatste loodjes geen rangorde van 5 meer kan worden geborgd in de laatste percelen, wordt in het betreffende perceel verder geloot.

Relevant om te vermelden is dat deze top 10 rangorde enkel relevant is voor de loting als selectiemethode en daarna geen status meer kent. Eveneens is het belangrijk om te weten dat na deze rangorde initieel aan de eerste 5 gegadigde aanvullende bewijsmiddelen opgevraagd worden (voor zover deze nog niet bij aanmelding beoordeeld konden worden). Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 7. Indien een gegadigde toch geen geldige aanmelding gedaan heeft, wordt opgeschoven naar de volgende partij in de rangorde.

Uitzondering

Een gegadigde kan voor meer dan twee percelen worden geselecteerd in het geval dat: 1. Er een perceel is waarvoor het aantal geldige aanmeldingen kleiner is dan 5 en 2. Gegadigde zijn voorkeur reeds voor dat perceel kenbaar heeft gemaakt door het doen van een geldige aanmelding.

~~Bij aanmelding dienen inschrijvers door middel van de bijlage "Voorkeur percelen" een voorkeur (van 1 (hoogste voorkeur) naar 7 (minste voorkeur)) op te geven. De percelen worden in de aanmeldingsfase na loting toegewezen op basis van rangorde (top 5) in combinatie met voorkeur. De percelen worden toegewezen in de volgende volgorde:~~

- ~~— Perceel 1: Vernieuwbouw gebouw S, T en U~~
- ~~— Perceel 2: Vernieuwbouw gebouw Y, Z en X~~
- ~~— Perceel 3: Vernieuwbouw gebouw AF~~
- ~~— Perceel 4: Nieuwbouw Simulator gebouw~~
- ~~— Perceel 5: Nieuwbouw Werkplaats en Logistiek~~
- ~~— Perceel 6: Nieuwbouw overig~~
- ~~— Perceel 7: Hoofdstructuur boven- en ondergrondse infra- en terreininrichting~~

~~Procedure bij maximaal aantal te selecteren percelen per gegadigde~~ **~~Hoofregel~~**

~~Indien een gegadigde op het perceel c.q. de percelen van zijn hoogste voorkeur in de top 5 is geëindigd, wordt gegadigde op dit perceel c.q. deze percelen geselecteerd, mits het maximum van twee percelen per gegadigde nog niet is bereikt. Plaatsing van percelen begint bij perceel 1 Vernieuwbouw gebouw S, T en U en zo verder totdat alle 7 percelen zijn gevuld.~~

~~Uitzondering~~

~~Een gegadigde kan voor meer dan twee percelen worden geselecteerd in het geval dat: 1. Er een perceel is waarvoor het aantal aanmeldingen kleiner is dan 5 en 2. Gegadigde zijn voorkeur reeds voor dat perceel kenbaar heeft gemaakt en 3. Gegadigde reeds is uitgenodigd tot deelname aan de Inschrijffase voor twee~~

~~percelen en 4. Gegadigde als hoogste in de rangorde is geëindigd van de overige gegadigden die in aanmerking komen.~~

~~Indien in dit uitzonderingsgeval zich voordoet, en er meer gegadigden gelijk in rangorde zijn geëindigd, wordt door loting bepaald welke gegadigde in aanmerking komt voor deelname aan de Inschrijffase voor dit perceel. Wanneer een lotingsprocedure wordt gevolgd, worden de betreffende gegadigden uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Bij de lotingsprocedure bevat een lot de naam van een gegadigde die voor de loting in aanmerking komt. De loting geschiedt door het ongezien trekken van alle loten, waarbij de volgorde van trekken wordt vastgelegd en de eerst getrokken voor deelname aan de Inschrijffase in aanmerking komt. Na afloop wordt van de loting een proces-verbaal opgesteld die via TenderNed beschikbaar wordt gesteld.~~

6.2 Aanmelding door een samenwerkingsverband van ondernemingen

Een combinatie kan zich aanmelden als een gegadigde. In dat geval is het afzonderlijk aanmelden als gegadigde door een van de combinanten, alleen of in combinatie met anderen, **niet** toegestaan.

6.3 Aanmelding met een beroep op derden

Gegadigden kunnen een beroep doen op de technische bekwaamheid, beroepsbekwaamheid en/of financiële draagkracht van derden om de opdracht te kunnen uitvoeren en te kunnen voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen. Onder derden vallen onder meer toekomstige onderaannemers, gelieerde ondernemingen (dochter-, zuster- of moedervervenootschappen) of derden waarmee de gegadigde een verbintenis gesloten heeft.

Het beroep op derden ten behoeve van de geschiktheidseisen brengt met zich mee dat de gegadigde deze derden daadwerkelijk inzet bij de uitvoering van de opdracht.

6.4 In te dienen aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken

Bij aanmelding dienen de in onderstaande tabel, kolom "Bij aanmelding door", opgenomen documenten en bewijsstukken via TenderNed te worden ingediend. Wanneer wordt aangemeld voor meerdere percelen dan dienen gegadigden deze documenten en bewijsstukken **per perceel** in te dienen.

CHECKLIST AANMELDINGSDOCUMENTEN EN BEWIJSSTUKKEN				
Aanmeldingsdocument / bewijsstuk	Verwijzing TenderNed	Vereisten	Bij aanmelding door:	Na verzoek Rijksvastgoedbedrijf ² door:
UEA	Uniform Europees Aanbestedingsdocument	Zie paragraaf <i>Uniform Europees Aanbestedingsdocument</i> en paragraaf <i>Ondertekening(sbevoegdheid) documenten</i>	- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan	
Bewijsstukken uitsluitingsgronden				
Gedragsverklaring aanbesteden	Eis 1	Zie dashboard TenderNed eis 2		- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan
Uittreksel Handelsregister	Eis 2	Zie dashboard TenderNed eis 3		- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan
Verklaring van de belastingdienst	Eis 3	Zie dashboard TenderNed eis 4		- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan
(Optioneel) Belangenbeschermingsplan	Niet van toepassing	Zie paragraaf <i>Betrokkenheid in de voorbereidingsfase</i>	- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan	
Eigen Verklaring Sancties Rusland	Eis 4	Zie paragraaf <i>EU-sanctiepakket Rusland</i>	- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten	
Bewijsstukken ondertekeningsbevoegdheid				

² De verlangde documenten kunnen op verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf worden opgevraagd (zie paragraaf *Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek)*). De gegadigde mag de documenten ook bij aanmelding reeds beschikbaar stellen via het dashboard van deze aanbesteding.

(Optioneel) Volmacht	Niet van toepassing	Zie paragraaf <i>Ondertekening(sbevoegdheid) documenten</i>		- Hoofdopdrachtnemer - Combinanten - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan
Bewijsstukken technische bekwaamheid				
Model opgave referentieopdrachten	Eis 6, 7, 9, 10	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en kenmerken	Eis 6, 7, 9, 10	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Bewijsstukken beroepsbekwaamheid				
Kwaliteitsborging	Eis 11	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>		- Hoofdopdrachtnemer
Bewijsstukken beroepsbevoegdheid				
Inschrijving Architectenregister	Eis 12	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>		- Hoofdopdrachtnemer
Overig				
Voorkeur percelen	Niet van toepassing	Zie paragraaf <i>Percelen</i>	- Hoofdopdrachtnemer	

Tabel checklist aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken

6.5 Uniform Europees Aanbestedingsdocument

Ondernemingen dienen gebruik te maken van het UEA zoals opgenomen onder "Eisen en criteria", "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" op het dashboard van deze aanbesteding.

Het UEA dient volledig te zijn ingevuld en, na ondertekening door een of meerdere daartoe bevoegde vertegenwoordigers van de gegadigde (zie paragraaf *Ondertekening(sbevoegdheid) documenten*), te worden geüpload onder "Eisen en Criteria", "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" op het dashboard van deze aanbesteding.

In het geval van aanmelding door een combinatie, dient elk van de combinanten afzonderlijk een ondertekend UEA in te dienen met daarin de in de delen II tot en met VI gevraagde gegevens.

Indien een beroep wordt gedaan op een derde dan dient de desbetreffende derde een afzonderlijk UEA in te vullen en te ondertekenen met daarin de in de delen IIA en B, III en VI gevraagde gegevens. De gegadigde dient het UEA van de derde(n) bij zijn aanmelding in te dienen.

Door ondertekening van het UEA verklaart de derde dat de gegadigde die een beroep doet op haar, voor de uitvoering van de opdracht kan beschikken over de kennis, ervaring en middelen die zij ter beschikking stelt.

6.6 Ondertekening(sbevoegdheid) documenten

Enkele van de bij aanmelding te verstrekken documenten dienen te zijn ondertekend door de daartoe bevoegde vertegenwoordiger(s) van de gegadigde en, indien van toepassing, de combinanten en/of derden. Dit houdt in dat de perso(o)n(en) die het document onderteken(t)(en) in het Handelsregister moet(en) zijn ingeschreven als vertegenwoordigingsbevoegde perso(o)n(en) van de onderneming. Dat zijn in ieder geval de bestuurders.

Wanneer in het Handelsregister is opgenomen dat twee of meer personen slechts **gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd** zijn, dan dient het document door die personen gezamenlijk ondertekend te worden.

Gevolmachtigden mogen het document ook ondertekenen, mits de volmacht is ingeschreven in het Handelsregister of als een volmacht is afgegeven die ondertekend is door de daartoe bevoegde functionaris(sen). Denk daarbij aan eventuele beperkingen (bijvoorbeeld beperking uitgedrukt in geld of in gezamenlijke bevoegdheid) ten aanzien van de bevoegdheid van de functionaris(sen) zoals geregeld in de statuten van de onderneming. Het Rijksvastgoedbedrijf controleert aan de hand van de informatie van de Kamer van Koophandel en/of de ingediende volmacht het bestaan en de omvang van de ondertekening(sbevoegdheid).

De te ondertekenen documenten – waaronder de eigen verklaring – kunnen als volgt worden ondertekend:

1. door de te ondertekenen documenten als pdf-document te voorzien van een gekwalificeerde elektronische handtekening met beveiligingsniveau IV (PKI-overheid certificaat, EU Qualified certificaat of gelijkwaardig), **of**

2. door de te ondertekenen documenten in te dienen als pdf-document met een handgeschreven handtekening.

Indien blijkt dat:

- een of meerdere documenten(en) is c.q. zijn ondertekend door een persoon of personen die op het moment van aanmelding daartoe niet bevoegd was c.q. waren, en/of
  - een of meerdere documenten(en) niet is c.q. zijn ondertekend,
- dan stelt het Rijksvastgoedbedrijf de betreffende gegadigde in de gelegenheid om dit c.q. deze (ondertekenings)gebrek(en) te herstellen.

Herstel dient binnen een termijn van twee werkdagen, te rekenen vanaf de dag van het versturen van het herstelverzoek via TenderNed, te hebben plaatsgevonden, bij gebreke waarvan de aanmelding als ongeldig terzijde wordt gelegd.

7 Opvragen bewijsstukken en afronding aanmeldingsfase

7.1 Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek)

Alleen van de gegadigden die in aanmerking komen voor een uitnodiging tot inschrijving, eventueel aangevuld met twee reservekandidaten opvolgend in de rangorde, worden bewijsstukken opgevraagd ter controle van de verstrekte gegevens in het UEA.

Het overzicht met bewijsstukken die op verzoek moeten worden ingediend, is opgenomen in de tabel *checklist aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken*. Deze bewijsstukken dienen **binnen 7 kalenderdagen**, te rekenen vanaf de dag van verzending van een eerste verzoek daartoe door het Rijksvastgoedbedrijf, te worden ingediend via de berichtenmodule van TenderNed. Indien er sprake is van een combinatie en/of van derden waarop een beroep wordt gedaan, dienen de documenten van de combinanten en/of derden, na een eerste verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf, eveneens via TenderNed te worden ingediend door de gegadigde.

Als de gevraagde bewijsstukken niet binnen 7 kalenderdagen zijn ingediend via TenderNed, dan leidt dit – tenzij sprake is van een gebrek dat op grond van het ARW 2016 en/of deze aanbestedingsleidraad voor herstel in aanmerking komt – in beginsel tot het terzijde leggen van de aanmelding.

Indien deze situatie zich voordoet, schuift de opvolgende gegadigde in de rangorde (indien aanwezig) automatisch op in de rangorde en komt daarmee in aanmerking voor deelneming aan de inschrijvingsfase. Het Rijksvastgoedbedrijf stelt de betreffende gegadigde hiervan op de hoogte.

7.2 Mededeling selectiebeslissing

Elke gegadigde wordt door het Rijksvastgoedbedrijf gelijktijdig bericht over de selectiebeslissing.

Indien een gegadigde of betrokkene zich niet kan verenigen met de selectiebeslissing, kan hij binnen zeven dagen na verzending van de mededeling van de selectiebeslissing bezwaar aantekenen tegen deze beslissing door middel van het aanhangig maken van een kort geding bij de Rechtbank Den Haag. Deze termijn betreft een vervaltermijn, hetgeen betekent dat na het verstrijken van deze termijn niet meer in rechte kan worden opgekomen tegen de selectiebeslissing.

Indien binnen een termijn van zeven kalenderdagen na verzending van de mededeling van de selectiebeslissing een kortgedingprocedure aanhangig is gemaakt, hetgeen moet blijken uit toezending van een kopie van het exploit van de dagvaarding via de berichtenmodule van TenderNed, zal het Rijksvastgoedbedrijf het kort geding vonnis afwachten.

Indien het Rijksvastgoedbedrijf zelf fouten in de aanbestedingsprocedure heeft geconstateerd, dan wel van oordeel is dat een klagende gegadigde in het gelijk moet worden gesteld, kan het Rijksvastgoedbedrijf terugkomen op de selectiebeslissing.

8 Motiveringen en slotbepalingen

8.1 Motiveringen

Op grond van de Aanbestedingswet 2012, het ARW 2016 en de Gids Proportionaliteit worden een aantal gemaakte keuzes door het Rijksvastgoedbedrijf nader gemotiveerd.

Gestanddoeningstermijn

Het ARW 2016 gaat uit van een gestanddoeningstermijn van 50 dagen. Gezien de kwalitatieve beoordeling van alle percelen tegelijkertijd plaatsvindt, wordt de gestanddoeningstermijn verlengd naar 70 dagen.

Keuze om af te wijken van voorschriften ARW 2016

Herstelbaarheid ontbreken inschrijvingsbiljet

In de paragraaf *Inschrijvingsbiljet* van de aanbestedingsleidraad is bepaald dat in afwijking op artikel 3.28.6 ARW 2016 het ontbreken van een inschrijvingsbiljet een gebrek is dat voor herstel vatbaar is.

Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking in lijn met de huidige jurisprudentie over de (on)herstelbaarheid van gebreken in inschrijvingen. Uit de tekst van de herstelregeling volgt uitdrukkelijk dat de ontbrekende gegevens ondubbelzinnig moeten zijn af te leiden uit wel bij inschrijving ingediende gegevens. Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking op het ARW 2016 proportioneel omdat deze herstelregeling zal bijdragen aan het terugdringen van fatale aanbestedingsfouten.

8.2 Taal

Alle aanbestedingsstukken zijn in de Nederlandse taal beschikbaar. De voertaal in de aanbestedingsstukken, tijdens de aanbestedingsprocedure en bij de uitvoering van de opdracht, is de Nederlandse taal. De door (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers in te dienen stukken dienen in de Nederlandse taal te zijn gesteld.

8.3 Pre-contractuele waarschuwingsplicht

Op (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers rust de verplichting om het Rijksvastgoedbedrijf te waarschuwen voor daadwerkelijke onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden in de ter beschikking gestelde aanbestedingsstukken. Het gaat om onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden die (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers kennen of redelijkerwijs behoren te kennen. Geconstateerde (evidente) onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij de in de planning genoemde uiterste datum voor het verzoeken om nadere inlichtingen, kenbaar te worden gemaakt.

8.4 Verificatie gegevens

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich het recht voor om:

- te allen tijde de in de aanmeldingen en inschrijvingen verstrekte gegevens en verklaringen aan een nader onderzoek te onderwerpen en op inhoudelijke juistheid en consistentie te (laten) controleren, en
- na ontvangst en een eerste evaluatie van de aanmeldingen en inschrijvingen een nadere verduidelijking c.q. toelichting te verlangen.

8.5 Herhalingsopdrachten

Op deze opdracht zijn herhalingsopdrachten als bedoeld in artikel 6.1.8 ARW 2016 mogelijk.

Hoeveelheid of omvang van de herhalingsopdrachten

De oorspronkelijke opdracht (= onderhavige opdracht) betreft de vernieuwbouw van gebouw Y, Z en X. Het in de directe omgeving gelegen gebouw V betreft eveneens een vernieuwbouwopgave en bevat een soortgelijke ontwerpopdracht als gebouw Y, Z en X, waardoor deze als herhalingsopdracht uitgevraagd kan worden. Gebouw V kent een BVO van 3.000 m².

Eveneens is in de raming rekening gehouden met de herhalingsopdracht en daarvoor geldt dat de geschikte aanbestedingsprocedure (boven de Europese aanbestedingsdrempel) is toegepast. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden rondom herhalingsopdrachten overeenkomstig artikel 6.1.8. uit het ARW 2016 en kan een onderhandelingsprocedure zonder aankondiging toegepast worden.

8.6 Procedure stopzetting en (tussentijdse) beëindiging

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich te allen tijde het recht voor om de aanbestedingsprocedure tijdelijk of definitief stop te zetten dan wel om niet over te gaan tot selectie, gunning of opdrachtverlening. In voorkomend geval kan het Rijksvastgoedbedrijf besluiten om een tegemoetkoming in de inschrijvingskosten toe te kennen.

8.7 Wegvallen geselecteerde gegadigde(n)

Indien een geselecteerde gegadigde zich voorafgaand of tijdens de inschrijvingsfase – maar voor het indienen van een inschrijving – terugtrekt of anderszins wegvalt uit de aanbestedingsprocedure, behoudt het Rijksvastgoedbedrijf zich het recht voor om de (krachtens de oorspronkelijke rangorde) opvolgende gegadigde toe te laten tot de inschrijvingsfase om alsnog tot vijf inschrijvers te komen.

8.8 Tegemoetkoming inschrijvingskosten

Het Rijksvastgoedbedrijf zal de inschrijvers die een geldige inschrijving hebben ingediend, waaronder de inschrijver die economisch meest voordelige inschrijving heeft gedaan, een tegemoetkoming in de inschrijvingskosten betalen ad € 10.000 exclusief btw. Inschrijvers die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming dienen, nadat de opschortende termijn als bedoeld in artikel 3.40.2 ARW 2016 is verstreken, hiertoe een factuur in te dienen bij het Rijksvastgoedbedrijf.

8.9 Integriteit

Het Rijksvastgoedbedrijf kan bij deze aanbestedingsprocedure gebruik maken van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob). De Wet Bibob beoogt onder meer te voorkomen dat door de aanbesteding van overheidsopdrachten als bedoeld in de Wet Bibob, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde criminele activiteiten faciliteert.

Het Rijksvastgoedbedrijf kan aan het Bureau Bibob inzake deze opdracht, die ziet op een bij het Besluit Bibob aangewezen sector, om advies vragen voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van deze opdracht.

Het advies dat Bureau Bibob op basis van de uitkomst van haar onderzoek uitbrengt, geeft het Rijksvastgoedbedrijf slechts ondersteuning bij zijn eigen inhoudelijke afweging om deze opdracht al dan niet te gunnen dan wel de overeenkomst te

ontbinden, dan wel geen toestemming te verlenen dat bepaalde onderaannemers kunnen worden ingeschakeld.

Het Rijksvastgoedbedrijf zal op verzoek informatie verschaffen omtrent de toepassing van de Wet Bibob.

8.10 Blijvend voldoen aan eisen

Indien op enig moment gedurende het verloop van de aanbestedingsprocedure blijkt dat een (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver niet langer voldoet aan de bepalingen zoals vermeld op het dashboard van deze aanbesteding, deze aanbestedingsleidraad en de aanbestedingsleidraad inschrijvingsfase, dan wordt de (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver van verdere deelname aan deze aanbestedingsprocedure uitgesloten. Indien niet langer wordt voldaan aan de gestelde eisen dan dient een (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver het Rijksvastgoedbedrijf hiervan onverwijld op de hoogte te stellen.

8.11 Past Performance

Het Rijksvastgoedbedrijf past Past Performance toe bij het beoordelen van de geleverde prestaties op de opdracht.

8.12 Verwerking persoonsgegevens bij bezoek van Defensielocaties

Het Rijksvastgoedbedrijf gebruikt de persoonsgegevens die geselecteerde gegadigden in het kader van het bezoek van de locatie dienen te verstrekken voor het aanmelden van de personen die het bezoek van de locatie namens geselecteerde gegadigde bijwonen. De rechtsgrondslag voor deze verwerkingen is dat het Ministerie van Defensie een belangrijke bijdrage levert ten behoeve van de bevordering van vrede en veiligheid in de wereld. Personeel, informatie en materieel zijn van wezenlijk belang om een effectieve uitvoering van taken in dit kader te kunnen garanderen. Een ieder moet bij de taakuitvoering onder alle omstandigheden kunnen vertrouwen op de betrouwbaarheid van de bedrijfsprocessen. Die betrouwbaarheid wordt onder meer gegarandeerd door het treffen van beveiligingsmaatregelen. In het Defensie Beveiligingsbeleid (DBB) is de integrale beveiliging beschreven die het geheel aan personele, fysieke, informatie- en industriebeveiliging omvat.

De verwerkte gegevens zijn noodzakelijk om de identiteit en authenticatie van de betrokken bezoeker tijdig vast te stellen en de rechtmatigheid van toegang tot beveiligingszones op Defensielocaties vast te stellen. Naar aanleiding van een aantal incidenten is de toegangsprocedure aangescherpt en geharmoniseerd. Zie voor meer informatie [Privacyverklaring Defensie.nl](#) | [Defensie.nl](#).

8.13 Toepasselijk recht, forumkeuze en klachtenmeldpunt

8.13.1 Toepasselijk recht

Op de aanbestedingsprocedure en de te sluiten overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

8.13.2 Forumkeuze

In aanvulling op het gestelde in artikel 3.43.1 ARW 2016 dienen alle geschillen in het kader van deze aanbestedingsprocedure aanhangig te worden gemaakt bij de bevoegde rechter te 's-Gravenhage. Een geschil wordt geacht aanhangig te zijn gemaakt door het uitbrengen van een dagvaarding, hetgeen moet blijken uit

toezending van een kopie van het exploit van de dagvaarding via de berichtenmodule van TenderNed.

8.13.3

Klachten

Klachten kunnen via Postbus.RVB.klachtenmeldpunt@rijksoverheid.nl worden ingediend en dienen te voldoen aan de Klachtenregeling aanbesteden Rijksvastgoedbedrijf die te raadplegen is op [Klachtenregeling aanbesteden Rijksvastgoedbedrijf | Regeling | Rijksvastgoedbedrijf](#).